

वेदांत लिमिटेड

संबंधित पक्ष व्यवहार धोरण

दस्तऐवजाचे नाव	संबंधित पक्ष व्यवहार धोरण
कंपनी	वेदांत लिमिटेड
मांडणी कर्ते	कॉर्पोरेट सेक्रेटरीअल
आवृत्ती आणि शेवटचे अपडेट केलेले	मे, 2015 7 मे 2019 31 मार्च 2021 25 मार्च 2022 28 मार्च 2023 21 मार्च 2024 29 जानेवारी 2026

अनुक्रमणिका

क्र.	तपशील	पान क्र.
1	प्रस्तावना	3
2	उद्देश	3
3	व्याख्या	3-5
4	महत्त्वपूर्णतेची मर्यादा	5
5	त्यानंतरच्या सुधारणांसाठी महत्त्वपूर्णतेची मर्यादा	5
6	संबंधित पक्षांची ओळख	5-6
7	संबंधित पक्ष व्यवहारांची ओळख	6
8	संबंधित पक्ष व्यवहारांच्या मंजूरी आणि पुनरावलोकनाची प्रक्रिया	6-12
9	संबंधित पक्ष व्यवहारांना मान्यता देण्यासाठी लेखापरीक्षण आणि जोखीम व्यवस्थापन समिती आणि संचालक मंडळासाठी घटक / मार्गदर्शक तत्वे	12
10	अहवाल देणे आणि प्रकटीकरणे	12
11	मर्यादा आणि सुधारणा	12

प्रस्तावना

संचालक मंडळ ("बोर्ड") वेदांत लिमिटेडचे ("कंपनी" किंवा "व्हीडीएल") यांनी, संबंधित पक्ष व्यवहारांच्या संदर्भात खालील धोरण आणि प्रक्रिया स्वीकारली आहे ("धोरण"). हे धोरण लागू कायदे आणि नियमांचे पालन सुनिश्चित करण्यासाठी कंपनीने अनुसरण्यास आवश्यक असलेल्या संबंधित पक्ष व्यवहारांचे नियमन करणाऱ्या प्रक्रियांची खात्री करते.

ही पॉलिसी कंपनीला लागू असेल. ही पॉलिसी कंपनीमधील व्यवहारांचे नियमन करण्यासाठी आहे. कंपनी किंवा तिच्या उपकंपन्या आणि त्यांच्या संबंधित पक्षांना कंपनीला लागू असलेल्या कायदे आणि नियमांवर आधारित.

हे धोरण 1 एप्रिल 2024 पासून लागू होईल. कंपनीच्या ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीच्या शिफारशीनुसार कंपनीचे संचालक मंडळ वेळोवेळी धोरणाचे पुनरावलोकन करेल आणि कंपनी कायदा 2013/सेबी (लिस्टिंग ऑब्लिगेशन्स अँड डिस्क्लोजर रिकायरमेंट्स) रेग्युलेशन्स, 2015 अंतर्गत नियामक सुधारणांशी सुसंगत राहण्यासाठी वेळोवेळी धोरणात सुधारणा करू शकेल.

उद्देश

हे धोरण सिव्युरिटीज एक्सचेंज बोर्ड ऑफ इंडिया (लिस्टिंग ऑब्लिगेशन्स अँड डिस्क्लोजर रिकायरमेंट्स) रेग्युलेशन्स, 2015 च्या नियम 23 च्या आवश्यकतांनुसार तयार केले आहे [त्यातील कोणत्याही सुधारणा/सुधारणा/पुनर्अधिनियमांसह] ("सूची नियम"), "संबंधित पक्ष व्यवहारांच्या मंजूरीसाठी ऑडिट समिती आणि शेअरहोल्डर्सना किमान माहिती प्रदान करावयाची" ("आरपीटी उद्योग मानके") यावरील उद्योग मानकांवरील सेबी परिपत्रक आणि कंपनी कायदा, 2013 च्या कलम 177 आणि 188 च्या संदर्भात सेबीने वेळोवेळी जारी केलेले इतर परिपत्रक ("कृती") आणि त्याअंतर्गत बनवलेल्या संबंधित नियमांचे पालन करते आणि कंपनी किंवा तिच्या उपकंपन्या आणि तिच्या संबंधित पक्षांमधील व्यवहारांची योग्य मान्यता, प्रकटीकरण आणि अहवाल आवश्यकता सुनिश्चित करण्यासाठी आहे. तिच्या वार्षिक अहवालात, कंपनीला कंपनी आणि संबंधित पक्षांमधील व्यवहार तसेच संबंधित पक्षांसोबतच्या व्यवहारांसंबंधी धोरणे उघड करणे आवश्यक आहे.

या धोरणात वापरल्या जाणाऱ्या परंतु येथे परिभाषित न केलेल्या सर्व कॅपिटलाइझ्ड संज्ञांचा अर्थ कायद्यात आणि त्याअंतर्गत तयार केलेल्या नियमांमध्ये आणि वेळोवेळी सुधारित केलेल्या लिस्टिंग रेग्युलेशनमध्ये अशा संज्ञेला दिलेला अर्थ असेल.

व्याख्या

संबंधित पक्ष याचा अर्थ कायद्याच्या कलम 2(76) किंवा लागू असलेल्या लेखा मानकांनुसार परिभाषित केल्याप्रमाणे अर्थ असेल.

परंतु:

- सूचीबद्ध संस्थेच्या प्रवर्तक किंवा प्रवर्तक गटाचा भाग असलेली कोणतीही व्यक्ती किंवा संस्था; किंवा
- कोणत्याही व्यक्ती किंवा कोणत्याही संस्थेने, ज्यांचे सूचीबद्ध संस्थेत तत्काळ मागील आर्थिक वर्षात कोणत्याही वेळी, दहा टक्के किंवा त्याहून अधिक इक्विटी शेअर्स आहेत, ते थेट किंवा कायद्याच्या कलम 89 अंतर्गत प्रदान केल्यानुसार फायदेशीर व्याजाच्या आधारावर; संबंधित पक्ष मानला जाईल.

संबंधित हे संबंधित पक्षाच्या बाबतीतील कायद्याच्या कलम 2(77) अंतर्गत परिभाषित केल्याप्रमाणे अर्थ असेल.

संबंधित पक्ष व्यवहार लिस्टिंग रेग्युलेशन्सच्या रेग्युलेशन 2(1)(zc) अंतर्गत आणि कायद्याच्या कलम 188(1) मध्ये परिभाषित केल्याप्रमाणे अर्थ असेल.

लिस्टिंग रेग्युलेशन्सच्या रेग्युलेशन 2(1)(zc) अंतर्गत संबंधित पक्ष व्यवहार म्हणजे संसाधने, सेवा किंवा दायित्वांचे हस्तांतरण यांचा समावेश असलेला व्यवहार:

- एकीकडे सूचीबद्ध संस्था किंवा तिच्या कोणत्याही उपकंपन्या आणि दुसरीकडे सूचीबद्ध संस्थेचा किंवा तिच्या कोणत्याही उपकंपन्यांचा संबंधित पक्ष;
- एकीकडे सूचीबद्ध संस्था किंवा तिच्या कोणत्याही उपकंपन्या, आणि दुसरीकडे कोणतीही इतर व्यक्ती किंवा संस्था, ज्याचा उद्देश आणि परिणाम सूचीबद्ध संस्थेच्या किंवा तिच्या कोणत्याही उपकंपन्यांशी संबंधित पक्षाला फायदा पोहोचवणे आहे.

किंमत आकारली गेली आहे की नाही याची पर्वा न करता आणि संबंधित पक्षासोबतचा "व्यवहार" म्हणजे करारात एकच व्यवहार किंवा व्यवहारांचा समूह समाविष्ट आहे असे मानले जाईल.

अपवाद

परंतु सूची नियमांच्या उद्देशाने, खालील व्यवहार संबंधित पक्ष व्यवहार नसावा:

- भारतीय सिक्युरिटीज अँड एक्सचेंज बोर्ड (भांडवल जारी करणे आणि प्रकटीकरण आवश्यकता) नियम, 2018 अंतर्गत आवश्यकतांचे पालन करण्याच्या अधीन, प्राधान्य आधारावर निर्दिष्ट सिक्युरिटीज जारी करणे.
- खालील कॉर्पोरेट कृती ज्या सर्व भागधारकांना त्यांच्या शेअरहोल्डिंगच्या प्रमाणात एकसारख्या लागू/ऑफर केल्या जातात:
 - लाभांशाची देयके;
 - सिक्युरिटीजचे उपविभाजन किंवा एकत्रीकरण;
 - राइट्स इश्यू किंवा बोनस इश्यूद्वारे सिक्युरिटीज जारी करणे; आणि
 - सिक्युरिटीजची परतफेड.
- सर्व भागधारकांना/सार्वजनिकांना समानरित्या लागू/देण्यात येणाऱ्या अटींवर बँका/नॉन-बँकिंग वित्त कंपन्यांकडून मुदत ठेवी स्वीकारणे, बोडाने निर्दिष्ट केलेल्या स्वरूपात दर सहा महिन्यांनी स्टॉक एक्सचेंजला संबंधित पक्ष व्यवहारांच्या प्रकटीकरणासह ते उघड करणे आवश्यक आहे.
- रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया किंवा संबंधित अधिकारक्षेत्रातील इतर कोणत्याही मध्यवर्ती बँकेने वेळोवेळी दिलेल्या निर्देशांचे पालन करून बँकांकडून चालू खाते ठेवी आणि बचत खाते ठेवी स्वीकारणे:

वरील कलम (क) आणि (ड) च्या उद्देशाने, ठेवी स्वीकारण्यात त्यावरील व्याज भरणे समाविष्ट आहे.

- कोणत्याही सूचीबद्ध संस्थेकडून किंवा तिच्या उपकंपनीकडून तिच्या संचालकांकडून किंवा सूचीबद्ध संस्थेच्या किंवा तिच्या उपकंपनीच्या प्रमुख व्यवस्थापकीय कर्मचाऱ्यांकडून आणि अशा संचालकांच्या किंवा प्रमुख व्यवस्थापकीय कर्मचाऱ्यांच्या नातेवाईकांकडून, व्यावसायिक संबंध प्रस्थापित न करता आणि सर्व कर्मचारी, संचालक, प्रमुख व्यवस्थापकीय कर्मचाऱ्यांना आणि संचालकांच्या किंवा प्रमुख व्यवस्थापकीय कर्मचाऱ्यांच्या नातेवाईकांना समानरित्या लागू असलेल्या/ऑफर केलेल्या अटींवर किरकोळ खरेदी:

परंतु पुढे असे की, ही व्याख्या मान्यताप्राप्त स्टॉक एक्सचेंजवर सूचीबद्ध असलेल्या म्युच्युअल फंडांनी जारी केलेल्या युनिट्ससाठी लागू होणार नाही.

- कंपनी आणि तिच्या उपकंपन्यांचे कोणतेही संचालक किंवा प्रमुख व्यवस्थापकीय कर्मचारी ("केएमपी") यांनी व्यवसायाच्या सामान्य प्रक्रियेत केलेल्या वाजवी व्यवसाय आणि प्रवास खर्चाची परतफेड करण्याच्या कोणत्याही व्यवहारासाठी या धोरणांतर्गत मंजुरीची आवश्यकता नाही.

विशिष्ट प्रकारचे व्यवहार किंवा व्यवस्था जे विशेषतः कायद्यांच्या स्वतंत्र तरतुदींनुसार हाताळले जातात आणि स्वतंत्र मंजुरी / प्रक्रियांनुसार अंमलात आणले जातात त्यांना लागू कायदे आणि संबंधित प्रक्रियांनुसार मान्यता दिली जाईल. अशा व्यवहारांची उदाहरणे खालीलप्रमाणे आहेत:

- लागू कायदेशीर तरतुदींचे पालन करून कंपनी किंवा तिच्या उपकंपन्यांकडून संचालक/केएमपींची नियुक्ती.
- कंपनी किंवा तिच्या उपकंपन्यांकडून संचालक किंवा केएमपींच्या फायद्यासाठी शेअर्सवर आधारित प्रोत्साहन योजना, ज्यामध्ये ईएसओपीचा समावेश आहे; किंवा
- सीएसआर योगदान.

निष्पक्ष व्यवहार म्हणजे दोन संबंधित पक्षांमधील व्यवहार जो असा केला जातो की जणू काही ते असंबंधित आहेत, जेणेकरून हितसंबंधांचा संघर्ष होणार नाही.

व्यवसायाचा सामान्य अभ्यासक्रम

व्यवसायाच्या सामान्य मार्गातील व्यवहार हा शब्द कायदानुसार किंवा सूची नियमांनुसार परिभाषित केलेला नाही. तथापि, आंतरराष्ट्रीय लेखापरीक्षण मानक (ISA) 550 मध्ये संस्थेच्या सामान्य व्यवसायाच्या बाहेरील व्यवहारांची काही उदाहरणे सूचीबद्ध केली आहेत. अशी उदाहरणे खाली सूचीबद्ध केली आहेत:

- कॉर्पोरेट पुनर्रचना किंवा अधिग्रहण यासारखे किचकट इक्विटी व्यवहार.
- कमकुवत कॉर्पोरेट कायदे असलेल्या अधिकारक्षेत्रातील ऑफशोर संस्थांसोबतचे व्यवहार.
- जर कोणताही मोबदला मिळाला नाही तर, संस्थेने दुसऱ्या पक्षाला जागा भाड्याने देणे किंवा व्यवस्थापन सेवा देणे.
- असामान्यपणे मोठ्या सवलती किंवा परतावा असलेले विक्री व्यवहार.
- वर्तुळाकार व्यवस्था असलेले व्यवहार, उदाहरणार्थ, पुनखरेदीच्या वचनबद्धतेसह विक्री.
- ज्या करारांच्या अटी समाप्तीपूर्वी बदलल्या जातात अशा करारांतर्गत व्यवहार.

महत्त्वपूर्ण संबंधित पक्ष व्यवहार अंतर्गत परिभाषित केल्याप्रमाणे सूची नियमांच्या नियमन 23(1) मधील तरतुदीनुसार अर्थ असेल.

पूर्ण मालकीची उपकंपनी ("डब्ल्यूओएस") ज्यामध्ये होल्डिंग कंपनी त्या कंपनीच्या एकूण मतदानाच्या 100% अधिकाराचा वापर करते किंवा नियंत्रित करते, एकतर थेट स्वतःहून किंवा प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्षपणे तिच्या इतर पूर्ण मालकीच्या उपकंपन्यांद्वारे; किंवा त्या कंपनीच्या संचालक मंडळाच्या रचनेवर नियंत्रण ठेवते.

प्रवर्तक/प्रवर्तक गट सेबी (भांडवल जारी करणे आणि प्रकटीकरण आवश्यकता) नियम, 2018 मध्ये परिभाषित केल्याप्रमाणे अर्थ समान असेल.

सूची नियमांच्या अनुसूची XII मध्ये निर्दिष्ट केलेल्या मर्यादा जर एखाद्या आर्थिक वर्षात वैयक्तिकरित्या किंवा मागील व्यवहारांसह एकत्रितपणे केले जाणारे व्यवहार खालीलपेक्षा जास्त असतील तर, संबंधित पक्षासोबतच्या व्यवहारासाठी सूची नियमांमध्ये निर्दिष्ट केलेल्या मर्यादांचा अर्थ असा होईल:

कंपनीच्या एकत्रित उलाढालीची मर्यादा	निर्धारित मर्यादा
I. ₹20,000 कोटी पर्यंत	सूचीबद्ध संस्थेच्या वार्षिक एकत्रित उलाढालीच्या 10%
II. ₹20,000 कोटीपेक्षा जास्त ते ₹ 40,000 कोटीपर्यंत	₹2,000 कोटी + ₹20,000 कोटीपेक्षा जास्त असलेल्या सूचीबद्ध संस्थेच्या वार्षिक एकत्रित उलाढालीच्या 5%
III. ₹40,000 कोटीपेक्षा जास्त	₹3,000 कोटी + ₹40,000 कोटीपेक्षा जास्त किंवा ₹5,000 कोटीपेक्षा जास्त असलेल्या सूचीबद्ध संस्थेच्या वार्षिक एकत्रित उलाढालीच्या 2.5%, जे कमी असेल ते.

महत्त्वपूर्णतेची मर्यादा

लिस्टिंग रेग्युलेशनच्या नियम 23 नुसार कंपनीने सामान्य ठरावाद्वारे शेअरहोल्डर्सची मान्यता आवश्यक असलेल्या व्यवहारांसाठी भौतिकता मर्यादा प्रदान करणे आवश्यक आहे आणि कंपनीचा कोणताही संबंधित पक्ष अशा ठरावांना मान्यता देण्यासाठी मतदान करणार नाही, मग ती संस्था विशिष्ट व्यवहाराशी संबंधित असो वा नसो.

नियमन 23(1) च्या तरतुदीनुसार, संबंधित पक्षासोबतचा व्यवहार, जर वैयक्तिकरित्या केला जाणारा किंवा आर्थिक वर्षात मागील व्यवहारांसह एकत्रित केला जाणारा व्यवहार, लिस्टिंग रेग्युलेशनच्या अनुसूची XII मध्ये निर्दिष्ट केलेल्या मर्यादेपेक्षा जास्त असेल तर तो महत्त्वाचा मानला जाईल.

वरील बाबी असूनही, लिस्टिंग रेग्युलेशनच्या रेग्युलेशन 23(1अ) नुसार, ब्रँड वापर किंवा रॉयल्टी संदर्भात सूचीबद्ध संस्थेने संबंधित पक्षाला केलेल्या देयकांचा समावेश असलेला व्यवहार जर वैयक्तिकरित्या केला जाणारा किंवा आर्थिक वर्षात मागील व्यवहारांसह एकत्रित केला जाणारा व्यवहार, सूचीबद्ध संस्थेच्या शेवटच्या लेखापरीक्षित आर्थिक विवरणांनुसार सूचीबद्ध संस्थेच्या वार्षिक एकत्रित उलाढालीच्या पाच टक्क्यांपेक्षा जास्त असेल तर तो व्यवहार महत्त्वाचा मानला जाईल.

हे स्पष्ट केले आहे की नियमन 23(4) च्या संदर्भात, कंपनीच्या शेअरहोल्डर्सची पूर्व मंजूरी देखील आवश्यक असेल आणि मटेरियल रिलेटेड पार्टी व्यवहारांसाठी (खाली परिभाषित) ज्यामध्ये कंपनीची सूचीबद्ध नसलेली उपकंपनी एक पक्ष आहे परंतु कंपनी पक्ष नाही.

त्यानंतरच्या सुधारणांसाठी महत्त्वपूर्णतेची मर्यादा

मटेरियल रिलेटेड पार्टी ट्रान्झॅक्शनच्या बाबतीत, त्यानंतरच्या प्रत्येक मटेरियल फेरबदलाचा अर्थ असा होईल की एकत्रित उत्पन्न विवरणपत्रात आधीच मंजूर झालेल्या व्यवहार मूल्याच्या 20% पेक्षा जास्त निव्वळ वार्षिक आर्थिक परिणाम होणारा कोणताही फरक असेल, किंवा सूची नियमांच्या अनुसूची XII मध्ये निर्दिष्ट केलेली मर्यादा, जे जास्त असेल ते.

संबंधित पक्षांची ओळख

अनुपालन अधिकारी कायद्याच्या कलम 2(76) मध्ये परिभाषित केल्याप्रमाणे, कंपनी (व्याख्या तपशीलांचे तपशील) नियम, 2014, सूची नियमांसह आणि लागू लेखा मानकांनुसार वाचल्याप्रमाणे संबंधित पक्षांची यादी राखेल:

- प्रत्येक संचालक आणि प्रमुख व्यवस्थापकीय कर्मचारी नियुक्तीच्या वेळी, प्रत्येक आर्थिक वर्षाच्या सुरुवातीला आणि जेव्हा जेव्हा अशा प्रकारे केलेल्या प्रकटीकरणात कोणताही बदल होईल तेव्हा, ज्या व्यक्तींमध्ये, संस्थांमध्ये त्याचे किंवा तिचे हित आहे, प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्षपणे, त्या

सर्वाची माहिती उघड करतील.

- प्रत्येक संचालक आणि प्रमुख व्यवस्थापकीय कर्मचारी नियुक्तीच्या वेळी, प्रत्येक आर्थिक वर्षाच्या सुरुवातीला आणि जेव्हा जेव्हा अशा प्रकारे केलेल्या प्रकटीकरणात कोणताही बदल होईल तेव्हा घोषणापत्र प्रदान करतील:
 - त्याचे नातेवाईक
 - ज्या फर्ममध्ये असा संचालक/व्यवस्थापक किंवा त्याचे नातेवाईक भागीदार आहेत
 - ज्या खाजगी कंपन्यामध्ये संचालक किंवा व्यवस्थापक किंवा त्याचे नातेवाईक सदस्य किंवा संचालक असतात
 - ज्या सार्वजनिक कंपन्यामध्ये संचालक किंवा व्यवस्थापक संचालक असतो आणि त्यांच्या नातेवाईकांसह पेड-अप शेअर भांडवलाच्या 2% पेक्षा जास्त हिस्सा धारण करतो.

अनुपालन अधिकारी:

- संचालक आणि केएमपीच्या घोषणेवर आधारित, संबंधित पक्षांशी संबंधित माहिती, त्यांच्या वैयक्तिक/कंपनीच्या तपशीलांसह, एका अद्ययावत/ अपडेटेड डेटाबेसच्या स्वरूपात आणेल आणि रेकॉर्डवर ठेवेल.
- आर्थिक वर्षाच्या सुरुवातीला आणि त्यानंतरच्या कोणत्याही बदलांवर, वेदांत समूहातील संबंधित पक्षांची, म्हणजेच उपकंपन्या, संयुक्त उपक्रम, सहयोगी इ., माहिती डेटाबेसमध्ये निर्दिष्ट करेल आणि त्याचे व्यवस्थापन करेल.
- कंपनीच्या प्रवर्तक किंवा प्रवर्तक गटाचा भाग असलेल्या व्यक्ती/संस्था किंवा कंपनी कायदा, 2013 च्या कलम 89 अंतर्गत प्रदान केल्यानुसार, कंपनीमध्ये थेट किंवा फायदेशीर व्याजाच्या आधारावर दहा टक्के किंवा त्याहून अधिक इक्विटी शेअर्स धारण करणाऱ्या कोणत्याही व्यक्ती किंवा कोणत्याही संस्थेची ओळख पटवेल आणि त्यांचा डेटाबेस ठेवेल.
- आवश्यकतेनुसार संबंधित पक्षांचा डेटाबेस अपडेट करेल आणि तिमाहीतून किमान एकदा पुनरावलोकन करेल.

संबंधित पक्ष व्यवहारांची ओळख

- प्रत्येक संचालक, प्रमुख व्यवस्थापकीय कर्मचारी आणि वरिष्ठ व्यवस्थापन हे त्यांच्या किंवा त्यांच्या नातेवाईकांच्या कोणत्याही संभाव्य संबंधित पक्ष व्यवहाराची सूचना कंपनी किंवा लेखापरीक्षण आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीला देण्याची जबाबदारी असेल.
- अनुपालन अधिकारी हे सुनिश्चित करतील की सर्व संचालक, प्रमुख व्यवस्थापकीय कर्मचारी आणि वरिष्ठ व्यवस्थापन सर्व भौतिक, आर्थिक आणि व्यावसायिक व्यवहारांशी संबंधित वार्षिक घोषणा करतील जिथे त्यांचे वैयक्तिक हितसंबंध असतील आणि त्यांचा वेदांत च्या हिताशी संघर्ष होण्याची शक्यता असेल.
- अनुपालन अधिकारी संबंधित पक्ष व्यवहारांची यादी खालीलप्रमाणे एकत्रित करतील:
 - कंपनीच्या आर्थिक विवरणांमध्ये दिलेल्या खुलाशानुसार आरपीटी सुरू ठेवणे;
 - या धोरणानुसार आवश्यक मंजूरी मिळविण्यासाठी प्रत्येक आर्थिक वर्षाच्या सुरुवातीपूर्वी प्रत्येक संबंधित पक्षासोबत केले जाण्याची शक्यता असलेले व्यवहार आणि अशा व्यवहारांचे अंदाजे मूल्य.

संबंधित पक्ष व्यवहारांच्या मंजूरी आणि पुनरावलोकनाची प्रक्रिया

लेखापरीक्षण आणि जोखीम व्यवस्थापन समिती

- a. कंपनीच्या व्यवहारांना व्यापणाऱ्या आरपीटी मान्यता मॅट्रिक्सनुसार संबंधित पक्ष व्यवहारांना कंपनीच्या ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीची पूर्व मान्यता आवश्यक असेल. ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समिती संबंधित पक्ष व्यवहारांना मंजूरीसाठी विचारविनिमय करताना सर्व संबंधित घटकांचा विचार करेल.
- b. कंपनीच्या संबंधित पक्ष व्यवहारात बदल करण्याच्या बाबतीत, सर्व बदलांसाठी ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीची पूर्व मान्यता आवश्यक असेल.
- c. कंपनीच्या प्रमोटर/प्रमोटर ग्रुप कंपन्यांसोबत किंवा कंपनीच्या प्रमोटर/प्रमोटर ग्रुपचा भाग असलेल्या व्यक्तींसोबत संबंधित पक्ष व्यवहार (त्यानंतरच्या कोणत्याही सुधारणांसह) ज्यामध्ये कंपनीची उपकंपनी एक पक्ष आहे परंतु कंपनी पक्ष नाही, त्यासाठी कंपनीच्या ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीची पूर्व परवानगी आवश्यक असेल.

वरील बाबी असूनही, बहामासमधील वेदांत इनकॉर्पोरेटेडच्या उपकंपन्या आणि वेदांत रिसोर्सेस लिमिटेडच्या उपकंपन्या, ज्या प्रमोटर आणि प्रमोटर ग्रुपचा भाग नाहीत, ज्यांच्याशी कंपनीची उपकंपनी एक पक्ष आहे परंतु कंपनी पक्ष नाही, त्यांच्याशी ₹ 1 कोटीपेक्षा जास्त रकमेचा संबंधित पक्ष व्यवहार (त्यानंतरच्या कोणत्याही सुधारणांसह) जर अशा व्यवहाराचे/त्यानंतरच्या सुधारणांचे मूल्य, वैयक्तिकरित्या केले असेल किंवा आर्थिक वर्षात मागील व्यवहार/सुधारणांसह एकत्रित केले असेल, तर खालीलपैकी कमी मूल्यापेक्षा जास्त असेल तर कंपनीच्या ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीची पूर्व मंजूरी आवश्यक असेल:

- उपकंपनीच्या शेवटच्या लेखापरीक्षित आर्थिक विवरणांनुसार कंपनीच्या उपकंपनीच्या वार्षिक स्वतंत्र उलाढालीच्या 10%; किंवा
 - लिस्टिंग रेग्युलेशनच्या अनुसूची XII मध्ये निर्दिष्ट केल्यानुसार कंपनीच्या महत्त्वाच्या संबंधित पक्ष व्यवहारांसाठी मर्यादा; किंवा
 - ₹ 135 कोटी¹.
- d. कंपनी किंवा तिच्या उपकंपनीने तिच्या संचालकांना, प्रमुख व्यवस्थापकीय कर्मचाऱ्यांना किंवा वरिष्ठ व्यवस्थापनाला, प्रवर्तक किंवा प्रवर्तक गटाचा भाग वगळता, दिलेले मानधन आणि बैठकीचे शुल्क, ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीची मंजूरी आवश्यक नाही, परंतु ते लिस्टिंग रेग्युलेशनच्या नियमन 23(1) च्या तरतुदीनुसार महत्त्वाचे नाही.
- e. कंपनीच्या दोन उपकंपन्यांमधील (जिथे एक पूर्णपणे मालकीची आहे किंवा दोन्ही पूर्णपणे मालकीची आहेत) ₹ 1 कोटीपेक्षा जास्त किमतीच्या संबंधित पक्ष व्यवहारासाठी (नंतरच्या कोणत्याही बदलांसह) कंपनीच्या ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीची पूर्व मंजूरी आवश्यक असेल, जर अशा व्यवहाराचे/त्यानंतरच्या बदलाचे मूल्य वैयक्तिकरित्या केले असेल किंवा आर्थिक वर्षात मागील व्यवहार/बदलांसह एकत्रित केले असेल, तर ते खालीलपैकी कमी मूल्यापेक्षा जास्त असेल:
- उपकंपनीच्या शेवटच्या लेखापरीक्षित आर्थिक विवरणांनुसार कमी उलाढाल असलेल्या कंपनीच्या उपकंपनीच्या वार्षिक स्वतंत्र उलाढालीच्या 10%; किंवा
 - लिस्टिंग रेग्युलेशनच्या अनुसूची XII मध्ये निर्दिष्ट केल्यानुसार कंपनीच्या महत्त्वाच्या संबंधित पक्ष व्यवहारांसाठी मर्यादा.
- f. संबंधित पक्ष व्यवहार (त्यानंतरच्या कोणत्याही सुधारणांसह) ज्यामध्ये कंपनीची सूचीबद्ध नसलेली उपकंपनी एकीकडे पक्ष आहे (परंतु कंपनी पक्ष नाही) आणि दुसरीकडे "क ते ई" पर्यंत वरील मुद्द्यांमध्ये समाविष्ट नसलेला कोणताही संबंधित पक्ष, जर अशा व्यवहाराचे/त्यानंतरच्या सुधारणांचे मूल्य वैयक्तिकरित्या केले गेले असेल किंवा आर्थिक वर्षात मागील व्यवहार/सुधारणांसह एकत्रित केले गेले असेल, तर खालीलपैकी कमी मूल्यापेक्षा जास्त असेल तर कंपनीच्या ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीची पूर्व मंजूरी आवश्यक असेल:
- उपकंपनीच्या शेवटच्या लेखापरीक्षित आर्थिक विवरणांनुसार कंपनीच्या उपकंपनीच्या वार्षिक स्वतंत्र उलाढालीच्या 10%; किंवा
 - लिस्टिंग रेग्युलेशनच्या अनुसूची XII मध्ये निर्दिष्ट केल्यानुसार कंपनीच्या महत्त्वाच्या संबंधित पक्ष व्यवहारांसाठी मर्यादा; किंवा
 - ₹ 135 कोटी².
- g. कंपनीने एकीकडे, दुसरीकडे कोणत्याही असंबंधित व्यक्ती किंवा संस्थेसोबत केलेल्या व्यवहारासाठी आणि ज्याचा उद्देश आणि परिणाम कंपनीच्या संबंधित पक्षाला किंवा तिच्या कोणत्याही उपकंपन्यांचा फायदा व्हावा यासाठी कंपनीच्या ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीची पूर्व परवानगी आवश्यक असेल.
- h. कंपनीच्या उपकंपनीने एका बाजूला, दुसऱ्या बाजूला, इतर कोणत्याही असंबंधित व्यक्ती किंवा घटकासोबत केलेल्या व्यवहारासाठी (त्यानंतरच्या कोणत्याही सुधारणांसह), ज्याचा उद्देश आणि परिणाम कंपनीच्या संबंधित पक्षाला किंवा तिच्या कोणत्याही उपकंपनीला फायदा व्हावा यासाठी असेल, जर अशा व्यवहाराचे/त्यानंतरच्या सुधारणांचे मूल्य, मग ते वैयक्तिकरित्या केले गेले असेल किंवा आर्थिक वर्षात मागील व्यवहार/सुधारणांसह एकत्रित केले गेले असेल, तर कंपनीच्या लेखापरीक्षण आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीची पूर्व मान्यता आवश्यक असेल:
- उपकंपनीच्या शेवटच्या लेखापरीक्षित आर्थिक विवरणांनुसार कंपनीच्या उपकंपनीच्या वार्षिक स्वतंत्र उलाढालीच्या 10%; किंवा

¹कठोर मर्यादा स्वीकारली

²कठोर मर्यादा स्वीकारली

- लिस्टिंग रेग्युलेशनच्या अनुसूची XII मध्ये निर्दिष्ट केल्यानुसार कंपनीच्या महत्त्वाच्या संबंधित पक्ष व्यवहारांसाठी मर्यादा.

1 कोटी रुपयांपेक्षा जास्त रकमेचा संबंधित पक्ष व्यवहार (त्यानंतरच्या कोणत्याही बदलासह) झाल्यास, तो वैयक्तिकरित्या केला गेला असेल किंवा आर्थिक वर्षात मागील व्यवहारांसह एकत्रित केला गेला असेल, कंपनीची उपकंपनी ज्या पक्षात सहभागी असेल परंतु कंपनी पक्ष नसेल आणि अशा उपकंपनीकडे किमान एक वर्षाच्या कालावधीसाठी लेखापरीक्षित आर्थिक विवरणपत्रे नसतील, अशा व्यवहाराचे/त्यानंतरच्या बदलाचे मूल्य खालीलपैकी कमी मूल्यापेक्षा जास्त असल्यास कंपनीच्या लेखापरीक्षण आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीची पूर्व मान्यता आवश्यक असेल:

- उपकंपनीच्या पेड-अप शेअर भांडवलाच्या आणि सिक्युरिटीज प्रीमियम खात्याच्या एकूण मूल्याच्या 10%; किंवा
- लिस्टिंग रेग्युलेशनच्या अनुसूची XII मध्ये निर्दिष्ट केल्यानुसार कंपनीच्या महत्त्वाच्या संबंधित पक्ष व्यवहारांसाठी मर्यादा.

परंतु, उपकंपनीच्या पेड-अप शेअर कॅपिटल आणि सिक्युरिटीज प्रीमियम खात्याचे एकूण मूल्य ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीची मान्यता घेण्याच्या तारखेच्या 3 महिन्यांपूर्वीच्या तारखेला घेतले जाईल.

- कंपनी आणि तिच्या प्रमोटर/प्रमोटर ग्रुप एंटिटीज किंवा प्रमोटर/प्रमोटर ग्रुपचा भाग असलेल्या व्यक्तींमधील कोणत्याही नंतरच्या बदलांसह सर्व संबंधित पक्ष व्यवहारांना ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीची पूर्व मान्यता आवश्यक असेल.
- कंपनी किंवा तिच्या उपकंपनीने प्रस्तावित केलेल्या संबंधित पक्ष व्यवहारांसाठी ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समिती खालील अटींच्या अधीन राहून सर्वमान्य मान्यता देऊ शकते, म्हणजे:
 - अशी मान्यता पुनरावृत्ती स्वरूपाच्या व्यवहारांच्या बाबतीत लागू असेल;
 - लेखापरीक्षण आणि जोखीम व्यवस्थापन समिती अशा सर्वमान्य मंजुरीच्या गरजेबद्दल खात्री करून घेईल आणि अशी मंजुरी सूचीबद्ध संस्थेच्या हितासाठी आहे याची निश्चिती करेल;
 - सर्वमान्य मंजुरीमध्ये हे निर्दिष्ट केले पाहिजे:
 - संबंधित पक्षाचे नाव, व्यवहाराचे स्वरूप, व्यवहाराचा कालावधी, करावयाच्या व्यवहारांची कमाल रक्कम,
 - सूचक आधारभूत किंमत / सध्याची करारबद्ध किंमत आणि किंमतीतील फरकाचे सूत्र, जर असेल तर; आणि
 - ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीला योग्य वाटेल अशा इतर अटी:
 परंतु, जिथे संबंधित पक्षाच्या व्यवहाराची आवश्यकता भासत नाही आणि वरील तपशील उपलब्ध नाहीत, तिथे लेखापरीक्षण आणि जोखीम व्यवस्थापन समिती अशा व्यवहारांना सर्वमान्य मान्यता देऊ शकते, जर त्यांचे मूल्य प्रति व्यवहार एक कोटी रुपयांपेक्षा जास्त नसेल.
 - याव्यतिरिक्त, आरपीटी उद्योग मानके आणि सेबी द्वारे वेळोवेळी जारी केलेल्या इतर परिपत्रकांमध्ये निर्दिष्ट केलेल्या अशा सर्व सर्वव्यापी व्यवहारांची माहिती प्रदान करा.
 - ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समिती, दिलेल्या सर्वमान्य मंजुरीनुसार कंपनी किंवा तिच्या उपकंपनीने केलेल्या संबंधित पक्ष व्यवहारांच्या तपशीलांचे किमान तिमाही आधारावर पुनरावलोकन करेल;
 - अशा सर्वमान्य मंजुरी एक वर्षापेक्षा जास्त कालावधीसाठी वैध असतील आणि एक वर्ष संपल्यानंतर नवीन मंजुरी आवश्यक असतील.
 - खालील व्यवहार सर्वव्यापी मार्गाने मंजूर केले जाऊ शकत नाहीत:
 - कंपनीच्या उपक्रमाची विक्री किंवा विल्हेवाट लावण्यासंबंधीचे व्यवहार;
 - सामान्य व्यवहारात नसलेले किंवा अगदी कमी किंमतीत नसलेले व्यवहार;
 - मंडळाने निर्दिष्ट केलेल्या मर्यादितपेक्षा जास्त व्यवहार;
 - कंपनी कायदा, 2013 किंवा त्या अंतर्गत बनवलेल्या नियमांनुसार किंवा सेबी लिस्टिंग रेग्युलेशन्स अंतर्गत निर्दिष्ट केलेला कोणताही इतर व्यवहार.
 - ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीचे फक्त तेच सदस्य जे स्वतंत्र संचालक आहेत, ते संबंधित पक्ष व्यवहारांना मान्यता देतील. ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीचा असा कोणताही सदस्य ज्याला कोणत्याही संबंधित पक्ष व्यवहारात संभाव्य रस असेल तो संबंधित पक्ष व्यवहारावर मतदान करण्यापासून दूर राहील.
 - संबंधित पक्ष व्यवहार जो (i) व्यवसायाच्या सामान्य मार्गावर नाही; किंवा (ii) अगदी कमी किंमतीत नाही, त्याला लागू कायदानुसार आवश्यक असलेल्या मंडळाची किंवा भागधारकांची मान्यता आवश्यक असेल.

- m. जर, अत्यावश्यक कारणांमुळे, संबंधित पक्ष व्यवहार लेखापरीक्षण आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीच्या पूर्व मंजूरीशिवाय केले गेले असतील, तर लेखापरीक्षण आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीच्या समाधानासाठी त्याचे तर्कसंगत स्पष्टीकरण दिले पाहिजे. लेखापरीक्षण आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीचे सदस्य, जे स्वतंत्र संचालक आहेत, सर्व संबंधित बाबी विचारात घेऊन अशा व्यवहारांचे मूल्यांकन करतील आणि त्यानंतर व्यवहाराच्या तारखेपासून 3 (तीन) महिन्यांच्या आत किंवा लेखापरीक्षण आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीच्या तात्काळ पुढील बैठकीत, जे आधी असेल ते, खालील अटीच्या अधीन राहून अशा व्यवहारांना मान्यता देऊ शकतात:
- संबंधित पक्षासोबत केलेल्या मान्यताप्राप्त व्यवहारांचे मूल्य, मग ते वैयक्तिकरित्या केले गेले असो किंवा एकत्रितपणे, एका आर्थिक वर्षात एक कोटी रुपयांपेक्षा जास्त नसावे;
 - लिस्टिंग रेग्युलेशनच्या नियम 23 (1) नुसार व्यवहार मटेरियल नाही;
 - व्यवहारासाठी मंजूरी मागताना पूर्व मंजूरी घेण्यास असमर्थतेचे कारण ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीसमोर ठेवले जाईल;
 - संबंधित पक्ष व्यवहारांच्या खुलाशांसह मंजूरीचे तपशील उघड केले जातील;
 - ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीने निर्दिष्ट केलेल्या इतर कोणत्याही अटी

परंतु, लेखापरीक्षण आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीची मान्यता न घेतल्यास लेखापरीक्षण आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीच्या पर्यायावर व्यवहार रद्दबातल ठरेल आणि जर व्यवहार कोणत्याही संचालकाशी संबंधित पक्षासोबत असेल किंवा इतर कोणत्याही संचालकाने अधिकृत केला असेल, तर संबंधित संचालक सूचीबद्ध घटकाला त्यांच्याकडून झालेल्या कोणत्याही नुकसानाची भरपाई करतील.

- n. जर कंपनीला संबंधित पक्षासोबत झालेल्या व्यवहाराची माहिती झाली आणि या धोरणानुसार मान्यता मिळालेली नसेल, तर लेखापरीक्षण आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीकडून या प्रकरणाचा आढावा घेतला जाईल आणि लेखापरीक्षण आणि जोखीम व्यवस्थापन समिती व्यवहारासंबंधी सर्व संबंधित तथ्ये आणि परिस्थिती विचारात घेईल आणि संबंधित पक्षाच्या व्यवहाराची मान्यता, सुधारणा किंवा समाप्ती यासह कंपनीकडे उपलब्ध असलेल्या सर्व पर्यायांचे मूल्यांकन करेल.
- o. कोणत्याही परिस्थितीत, जर ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीने मंजूरीशिवाय केलेल्या संबंधित पक्षाच्या व्यवहाराला मान्यता न देण्याचा निर्णय घेतला, तर ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समिती, योग्य असल्यास, व्यवहार बंद करणे किंवा भागधारकांची मान्यता घेणे, संबंधित पक्षाला झालेल्या नुकसानाची भरपाई देणे इत्यादींसह, परंतु त्यापुरते मर्यादित नसलेल्या, अतिरिक्त कारवाई निर्देशित करू शकते. संबंधित पक्षाच्या व्यवहाराच्या कोणत्याही पुनरावलोकन/मंजूरीच्या संदर्भात, ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीला या धोरणाच्या कोणत्याही प्रक्रियात्मक आवश्यकतांमध्ये बदल करण्याचा किंवा त्यापासून मुक्त करण्याचा अधिकार आहे.
- p. सर्व आरपीटीची तिमाही माहिती कंपनी ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीच्या पुनरावलोकनासाठी ठेवेल. व्यवस्थापन ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीला एक अहवाल देखील सादर करेल ज्यामध्ये मंजूर केलेल्या मंजूरी आणि प्रत्यक्ष व्यवहारांची तुलना केली जाईल.

ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीच्या मंजूरीला अपवाद

- a. जर अशा सूचीबद्ध उपकंपनीला नियमन 23 आणि नियमन 15 मधील उप-नियमन (2) लागू असतील तर, सूचीबद्ध उपकंपनी ज्या पक्षाशी संबंधित आहे परंतु कंपनी पक्ष नाही अशा संबंधित पक्ष व्यवहारासाठी कंपनीच्या ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीची पूर्व परवानगी आवश्यक नाही.
- b. जर अशा सूचीबद्ध उपकंपनीला नियमन 23 आणि नियमन 15 मधील उप-नियमन (2) लागू असतील आणि सूचीबद्ध उपकंपनीच्या लेखापरीक्षण समितीची पूर्व मान्यता पुरेशी असेल तर, अशा सूचीबद्ध उपकंपनीच्या सूचीबद्ध उपकंपनी आणि सूचीबद्ध नसलेल्या उपकंपन्या दोन्ही पक्ष असतील परंतु कंपनी पक्ष नसेल अशा संबंधित पक्ष व्यवहारासाठी कंपनीच्या लेखापरीक्षण आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीची पूर्व मान्यता आवश्यक नाही.
- c. खालील संबंधित पक्ष व्यवहारांच्या बाबतीत कंपनीच्या ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीची पूर्व मान्यता लागू होणार नाही:
- i. कंपनी किंवा तिच्या उपकंपनीने तिच्या संचालकांना, प्रमुख व्यवस्थापकीय कर्मचारी किंवा वरिष्ठ व्यवस्थापनाला दिलेले मानधन आणि बैठकीचे शुल्क यांच्याशी संबंधित व्यवहार, प्रवर्तक किंवा प्रवर्तक गटाचा भाग वगळता, परंतु ते लिस्टिंग रेग्युलेशनच्या नियमन 23(1) च्या दृष्टीने महत्वाचे नसल्यास;
 - ii. सर्व व्यवहार, ज्यामध्ये नंतरचे सर्व बदल समाविष्ट आहेत जे सामान्य व्यवसायाच्या प्रक्रियेत आहेत आणि कमी किमतीत आहेत आणि सूचीबद्ध होलिंग कंपनी आणि तिच्या पूर्ण मालकीच्या उपकंपनीमध्ये केले जातात ज्यांचे खाते अशा होलिंग कंपनीकडे एकत्रित केले जातात आणि मंजूरीसाठी सर्वसाधारण सभेत भागधारकांसमोर ठेवले जातात; आणि
 - iii. सूचीबद्ध होलिंग कंपनीच्या दोन पूर्ण मालकीच्या उपकंपन्यांमध्ये झालेल्या सर्व त्यानंतरच्या सुधारणांसह सर्व व्यवहार, ज्यांचे खाते अशा होलिंग कंपनीकडे एकत्रित केले जातात आणि मंजूरीसाठी सर्वसाधारण सभेत भागधारकांसमोर ठेवले जातात.
 - iv. एकीकडे कंपनी आणि दुसरीकडे केंद्र सरकार किंवा कोणतेही राज्य सरकार किंवा त्यांच्या कोणत्याही संयोजनात झालेल्या वैधानिक देणी, वैधानिक शुल्क किंवा वैधानिक शुल्काच्या देयकाच्या स्वरूपातील सर्व व्यवहार.

ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापनाद्वारे पुनरावलोकन करावयाची माहिती आरपीटीच्या मंजूरीसाठी समिती

प्रस्तावित आरपीटी च्या मंजूरीसाठी ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीच्या पुनरावलोकनासाठी, "संबंधित पक्ष व्यवहाराच्या मंजूरीसाठी ऑडिट समिती आणि शेअरहोल्डर्सच्या पुनरावलोकनासाठी प्रदान करावयाची किमान माहिती" ("आरपीटी उद्योग मानके") या उद्योग मानकांमध्ये निर्दिष्ट केल्याप्रमाणे कंपनी खालील माहिती समाविष्ट करेल:

- प्रस्तावित व्यवहाराचा प्रकार, महत्त्वाच्या अटी आणि तपशील;
- संबंधित पक्षाचे नाव आणि कंपनी किंवा तिच्या उपकंपनीशी असलेले त्याचे संबंध, ज्यामध्ये तिच्या चिंतेचे किंवा हिताचे स्वरूप (आर्थिक किंवा अन्यथा);
- प्रस्तावित व्यवहाराचा कालावधी (विशिष्ट कालावधी निर्दिष्ट केला जाईल);
- प्रस्तावित व्यवहाराचे मूल्य;
- कंपनीच्या वार्षिक एकत्रित उलाढालीची टक्केवारी, ताबडतोब मागील आर्थिक वर्षासाठी, प्रस्तावित व्यवहाराच्या मूल्याद्वारे दर्शविली जाते (आणि संपूर्ण नसलेल्या उपकंपनीशी संबंधित आरपीटी साठी, अशा उपकंपनीच्या वार्षिक उलाढालीच्या आधारावर स्वतंत्र आधारावर गणना केलेली अशी टक्केवारी अतिरिक्त प्रदान केली जाईल);
- जर व्यवहार कंपनी किंवा तिच्या उपकंपनीने केलेल्या किंवा दिलेल्या कोणत्याही कर्जाशी, आंतर-कॉर्पोरेट ठेवीशी, आगाऊ रकमेशी किंवा गुंतवणुकीशी संबंधित असेल तर:
 - प्रस्तावित व्यवहाराच्या संदर्भात निधीच्या स्रोताचे तपशील;
 - कर्ज, आंतर-कॉर्पोरेट ठेवी, अग्रिम किंवा गुंतवणूक करण्यासाठी किंवा देण्यासाठी कोणतेही आर्थिक कर्ज घेतले जाते तेव्हा,
 - कर्जबाजारीपणाचे स्वरूप;
 - निधीचा खर्च; आणि
 - कार्यकाळ;
 - लागू अटी, ज्यात करार, मुदत, व्याजदर आणि परतफेडीचे वेळापत्रक, सुरक्षित असो वा नसो; सुरक्षित असल्यास, सुरक्षिततेचे स्वरूप; आणि
 - आरपीटी नुसार अशा निधीच्या अंतिम लाभार्थीद्वारे निधीचा वापर कोणत्या उद्देशाने केला जाईल.
- आरपीटी कंपनीच्या हिताचे का आहे याचे औचित्य;
- मूल्यांकनाची प्रत किंवा इतर बाह्य पक्ष अहवाल, जर अशा कोणत्याही अहवालावर अवलंबून असेल तर;
- स्वेच्छेने प्रस्तावित आरपीटी च्या मूल्याद्वारे दर्शविल्या जाणाऱ्या प्रति-पक्षाच्या वार्षिक एकत्रित उलाढालीची टक्केवारी;
- संबंधित असू शकणारी इतर कोणतीही माहिती.

कंपनीची ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समिती दरवर्षी दीर्घकालीन (एक वर्षापेक्षा जास्त) किंवा आवर्ती आरपीटीच्या स्थितीचा आढावा घेईल.

आरपीटी च्या मंजूरीसाठी (मंजूरीसह) ऑडिट समिती आणि शेअरहोल्डर्सच्या पुनरावलोकनासाठी माहिती प्रदान करण्यासाठी आवश्यक स्वरूपांसह तपशीलवार आरपीटी उद्योग मानके सेबी च्या वेबसाइटवर येथे उपलब्ध आहेत. www.sebi.gov.in.

बोर्ड

- जर कंपनीशी संबंधित कोणतेही संबंधित पक्ष व्यवहार ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीने (i) सामान्य व्यवहारात नसल्यामुळे किंवा (ii) कमी किमतीत नसल्यामुळे मंडळाकडे मंजूरीसाठी पाठवले तर, मंडळ व्यवहाराचे स्वरूप, महत्त्वाच्या अटी, किंमत निश्चित करण्याची पद्धत आणि अशा व्यवहारात प्रवेश करण्यासाठी व्यवसायाचे तर्क यासारख्या घटकांचा विचार करेल.
- सर्व मटेरियल रिलेटेड पार्टी व्यवहार, ज्यात त्यानंतरच्या मटेरियल सुधारणांचा समावेश आहे, ज्यांना शेअरहोल्डर्सची पूर्व मान्यता आवश्यक आहे, त्यांना प्रथम बोर्डची पूर्व मान्यता आवश्यक असेल.
- संबंधित पक्ष व्यवहारात रस असलेल्या मंडळाच्या कोणत्याही सदस्याला संबंधित पक्ष व्यवहारावर मतदान करण्यापासून दूर राहावे लागेल.

भागधारक

लिस्टिंग रेग्युलेशन

- ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीने परिभाषित केल्यानुसार सर्व महत्त्वाच्या पक्ष व्यवहारांना आणि त्यानंतरच्या महत्त्वाच्या सुधारणांना सामान्य ठरावाद्वारे भागधारकांची पूर्व मान्यता आवश्यक असेल आणि कोणताही संबंधित पक्ष अशा ठरावांना मान्यता देण्यासाठी मतदान करणार नाही, मग ती संस्था त्या विशिष्ट व्यवहाराशी संबंधित पक्ष असो वा नसो:

परंतु, वार्षिक सर्वसाधारण सभेत महत्वाच्या पक्ष व्यवहारांसाठी आणि त्यानंतरच्या महत्वाच्या सुधारणांसाठी भागधारकांनी दिलेली सर्वमान्य मान्यता कायदा आणि सूची नियमनातील तरतुदींनुसार पुढील वार्षिक सर्वसाधारण सभेच्या तारखेपर्यंत वैध असेल.

परंतु पुढे असे की, वार्षिक सर्वसाधारण सभेव्यतिरिक्त इतर सर्वसाधारण सभांमध्ये भागधारकांनी दिलेल्या महत्वाच्या संबंधित पक्ष व्यवहारांसाठी आणि त्यानंतरच्या महत्वाच्या सुधारणांसाठी सर्वमान्य मंजूरींच्या बाबतीत, अशा सर्वमान्य मंजूरींची वैधता अशा मंजूरीच्या तारखेपासून एक वर्षापेक्षा जास्त असणार नाही.

b. कंपनी कायदानुसार आणि लिस्टिंग नियमांनुसार मंजूरीच्या आवश्यकतांचे स्वतंत्रपणे आणि स्वतंत्रपणे पालन करेल.

लिस्टिंग रेग्युलेशन अंतर्गत शेअरहोल्डर्सच्या मंजूरीसाठी अपवाद

- a. मटेरियल रिलेटेड पार्टी ट्रान्झॅक्शनसाठी शेअरहोल्डर्सच्या मंजूरीची आवश्यकता खालील प्रकरणांमध्ये लागू होणार नाही:
- सूचीबद्ध होल्डिंग कंपनी आणि तिच्या पूर्ण मालकीच्या उपकंपनीमध्ये झालेल्या सर्व त्यानंतरच्या सुधारणांसह सर्व व्यवहार, ज्यांचे खाते अशा सूचीबद्ध होल्डिंग कंपनीकडे एकत्रित केले जातात आणि मंजूरीसाठी सर्वसाधारण सभेत भागधारकांसमोर ठेवले जातात.
 - सूचीबद्ध होल्डिंग कंपनीच्या दोन पूर्ण मालकीच्या उपकंपन्यांमध्ये झालेल्या सर्व त्यानंतरच्या सुधारणांसह सर्व व्यवहार, ज्यांचे खाते अशा सूचीबद्ध होल्डिंग कंपनीकडे एकत्रित केले जातात आणि मंजूरीसाठी सर्वसाधारण सभेत भागधारकांसमोर ठेवले जातात.
- b. जर या नियमांच्या नियमन 15 चे नियमन 23 आणि उप-नियमन (2) अशा सूचीबद्ध उपकंपनीला लागू असतील तर, सूचीबद्ध उपकंपनी ज्या पक्षाशी संबंधित आहे परंतु कंपनी पक्ष नाही अशा संबंधित पक्ष व्यवहारासाठी कंपनीच्या भागधारकांची पूर्व परवानगी आवश्यक नाही. शिवाय, वर उल्लेख केल्याप्रमाणे सूचीबद्ध उपकंपनीच्या सूचीबद्ध नसलेल्या उपकंपनीच्या संबंधित पक्ष व्यवहारांसाठी, सूचीबद्ध उपकंपनीच्या भागधारकांची पूर्व परवानगी पुरेशी असेल.
- c. शिवाय, दिवाळखोरी संहितेच्या कलम 31 अंतर्गत मंजूर झालेल्या रिझोल्यूशन प्लॅनच्या बाबतीत वरील आवश्यकता लागू होणार नाहीत, जर रिझोल्यूशन प्लॅन मंजूर झाल्यापासून एका दिवसाच्या आत मान्यताप्राप्त स्टॉक एक्सचेंजना घटना उघड केली गेली तर.

कंपनी कायदा, 2013

- a. कायद्याच्या कलम 2(76) मध्ये परिभाषित केल्याप्रमाणे संबंधित पक्षासोबतचे सर्व व्यवहार जे: (अ) व्यवसायाच्या सामान्य मार्गावर नाहीत किंवा निष्पक्ष व्यवहार नाहीत; आणि (ब) जे कंपनी कायदा, 2013 अंतर्गत विहित केलेल्या मर्यादितपेक्षा जास्त आहेत, ज्यामध्ये कोणत्याही बदल किंवा सुधारणांचा समावेश आहे, ज्यामध्ये भागधारकांची मान्यता आवश्यक आहे, त्यांना ठरावाद्वारे भागधारकांची मान्यता आवश्यक असेल. कंपनीच्या सर्वसाधारण सभेत मंजूर झाला आहे; आणि अशा प्रकरणांमध्ये, व्यवहारातील संबंधित पक्ष/(पक्ष) अशा ठरावावर मतदान करण्यापासून दूर राहतील.
- b. कंपनी कायदा आणि सूचीकरण नियमांअंतर्गत आवश्यक असलेल्या मंजूरीच्या अटींचे पालन कंपनी स्वतंत्रपणे आणि स्वयंपूर्णपणे करेल.

आरपीटीच्या विचारासाठी भागधारकांना पुरविली जाणारी माहिती

कोणत्याही प्रस्तावित आरपीटी साठी मंजूरी मागणाऱ्या भागधारकांना पाठवल्या जाणाऱ्या सूचनेत, कंपनी कायदा, 2013 अंतर्गत आवश्यकतांसह, "संबंधित पक्ष व्यवहाराच्या मंजूरीसाठी ऑडिट समिती आणि भागधारकांच्या पुनरावलोकनासाठी प्रदान करावयाची किमान माहिती" ("आरपीटी उद्योग मानके") यावरील उद्योग मानकांमध्ये निर्दिष्ट केलेल्या स्पष्टीकरणात्मक विधानाचा भाग म्हणून खालील माहिती समाविष्ट असेल:

- कंपनीच्या व्यवस्थापनाने ऑडिट आणि जोखीम व्यवस्थापन समितीला दिलेल्या माहितीचा सारांश;
- प्रस्तावित व्यवहार कंपनीच्या हिताचे का आहे याचे औचित्य;
- जिथे व्यवहार कंपनी किंवा तिच्या उपकंपनीने केलेल्या किंवा दिलेल्या कोणत्याही कर्जाशी, आंतर-कॉर्पोरेट ठेवींशी, आगाऊ किंवा गुंतवणुकीशी संबंधित असेल:
 - प्रस्तावित व्यवहाराच्या संदर्भात निधीच्या स्रोताचे तपशील;
 - कर्जे, आंतर-कॉर्पोरेट ठेवी, अग्रिम किंवा गुंतवणूक करण्यासाठी किंवा देण्यासाठी कोणतेही आर्थिक कर्ज घेतले जाते तेव्हा,
 - कर्जबाजारीपणाचे स्वरूप;
 - निधीचा खर्च; आणि
 - कार्यकाळ;
 - लागू अटी, ज्यात करार, मुदत, व्याजदर आणि परतफेडीचे वेळापत्रक, सुरक्षित असो वा नसो; सुरक्षित असल्यास, सुरक्षिततेचे स्वरूप; आणि
 - आरपीटी नुसार अशा निधीच्या अंतिम लाभार्थीद्वारे निधीचा वापर ज्या उद्देशाने केला जाईल.

- d. प्रस्तावित व्यवहाराच्या संदर्भात कंपनीने मूल्यांकन किंवा इतर बाह्य अहवालावर अवलंबून असल्यास, शेअरहोल्डर्सच्या नोंदणीकृत ईमेल पत्त्याद्वारे उपलब्ध करून दिले जाईल असे विधान;
- e. प्रति-पक्षाच्या वार्षिक एकत्रित उलाढालीची टक्केवारी जी प्रस्तावित आरपीटीच्या मूल्याद्वारे दर्शविली जाते, स्वेच्छेने;
- f. संबंधित असू शकणारी इतर कोणतीही माहिती.

आरपीटी च्या मंजुरीसाठी (मंजुरीसह) ऑडिट समिती आणि शेअरहोल्डर्सच्या पुनरावलोकनासाठी माहिती प्रदान करण्यासाठी आवश्यक स्वरूपांसह तपशीलवार आरपीटी उद्योग मानके सेबी च्या वेबसाइटवर येथे उपलब्ध आहेत www.sebi.gov.in.

संबंधित पक्ष व्यवहारांना मान्यता देण्यासाठी लेखापरीक्षण आणि जोखीम व्यवस्थापन समिती आणि संचालक मंडळासाठी घटक / मार्गदर्शक तत्त्वे

संबंधित पक्ष व्यवहाराला मंजुरी देता येईल की नाही हे ठरवताना, खालील घटकांचा विचार केला जाऊ शकतो:

- a. संबंधित पक्ष व्यवहार कंपनीच्या सामान्य व्यवसायात आहे का;
- b. संबंधित पक्ष व्यवहार स्वतंत्र पक्षांमधील व्यवहाराच्या तत्वावर आहे की नाही;
- c. उपलब्ध पर्यायांची तुलना केल्यानंतर, संबंधित पक्ष व्यवहारात प्रवेश करण्यासाठी कंपनीला व्यवसायाच्या सोयीची पुरेशी कारणे आहेत का;
- d. संचालकांबाबतच्या आरपीटीच्या बाबतीत, संबंधित संचालक सदर अजेंडा आयटममध्ये मतदान करण्यापासून दूर राहतील याची खात्री केली जाते का;
- e. प्रस्तावित संबंधित पक्ष व्यवहारात प्रस्तावित व्यवहाराच्या परिणामी किंवा त्याच्या संबंधात उद्भवू शकणारे कोणतेही संभाव्य प्रतिष्ठा/नियामक धोके समाविष्ट आहेत का;
- f. संबंधित पक्ष व्यवहारामुळे कंपनीच्या कोणत्याही संचालक किंवा प्रमुख व्यवस्थापकीय कर्मचाऱ्यासाठी अनुचित हितसंबंधांचा संघर्ष होईल का, व्यवहाराचा आकार, संबंधित पक्षाची एकूण आर्थिक स्थिती, व्यवहारात संबंधित पक्षाच्या हितसंबंधांचे प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्ष स्वरूप आणि लेखापरीक्षण आणि जोखीम व्यवस्थापन समिती किंवा संचालक मंडळाला संबंधित वाटेल अशा इतर घटकांचा विचार केला पाहिजे.

अहवाल देणे आणि खुलासे करणे

- a. संबंधित पक्षांसोबत केलेल्या कोणत्याही महत्त्वाच्या बदलांसह सर्व महत्त्वाच्या पक्ष व्यवहारांचे तपशील कॉर्पोरेट प्रशासनाच्या अनुपालन अहवालासह तिमाहीत उघड केले जातील.
- b. कायद्याच्या कलम 188(1) मध्ये नमूद केलेल्या संबंधित पक्षांसोबतच्या करारांचे किंवा व्यवस्थांचे तपशील, फॉर्म AOC-2 मधील संचालकांच्या अहवालात उघड केले जातील.
- c. कंपनी स्टॉक एक्सचेंजेसना दर सहा महिन्यांनी तिच्या स्वतंत्र आणि एकत्रित आर्थिक निकालांच्या प्रकाशन तारखेला संबंधित पक्ष व्यवहारांचे खुलासे, सेबीने वेळोवेळी निर्दिष्ट केलेल्या स्वरूपात सादर करेल आणि लिस्टिंग रेग्युलेशनच्या नियमन 23(9) नुसार तिच्या वेबसाइटवर प्रकाशित करेल.
- d. कंपनी तिच्या वेबसाइटवर संबंधित पक्ष व्यवहारांशी संबंधित धोरण उघड करेल आणि वार्षिक अहवालात त्याची वेब लिंक प्रदान करेल.

मर्यादा आणि सुधारणा

या धोरणातील तरतुदी आणि कायदा किंवा सूची नियमन किंवा इतर कोणत्याही वैधानिक अधिनियम, नियम, अशा कायद्यातील तरतुदी किंवा सूची नियमन किंवा वैधानिक अधिनियम यांच्यात कोणताही संघर्ष झाल्यास, या धोरणापेक्षा नियमांना प्राधान्य राहील. या संदर्भात सूची नियमन, कायदा आणि/किंवा लागू असलेल्या कायद्यांमध्ये त्यानंतर होणारे कोणतेही सुधारणा/सुधारणा या धोरणावर आपोआप लागू होतील.